

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 2008 r.

w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych

Na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wymagania jakościowe dla biopaliw ciekłych:

- 1) estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo, stosowanego w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym przystosowane do spalania tego biopaliwa ciekłego, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) oleju napędowego zawierającego 20 % estru metylowego, stosowanego w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym przystosowane do spalania tego biopaliwa ciekłego, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) benzyn silnikowych zawierających od 70 % do 85 % bioetanolu, stosowanych w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym przystosowane do spalania tego biopaliwa ciekłego, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu ..., pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

§ 2. Wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych określonych w rozporządzeniu nie stosuje się do biopaliw ciekłych, o których mowa w § 1, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, w Turcji albo wyprodukowanych w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tych państwach, pod warunkiem że przepisy te zapewniają ochronę zdrowia oraz życia ludzi i zwierząt, środowiska, a także interesu konsumentów w stopniu odpowiadającym przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 166, poz. 1182).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki

**WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA ESTRU METYLOWEGO
STANOWIĄCEGO SAMOISTNE PALIWO STOSOWANEGO W POJAZDACH, CIĄGNIKACH
ROLNICZYCH, A TAKŻE MASZYNACH NIEPORUSZAJĄCYCH SIĘ PO DROGACH,
WYPOSAŻONYCH W SILNIKI Z ZAPŁONEM SAMOCZYNNYM
PRZYSTOSOWANE DO SPALANIA TEGO BIOPALIWA CIEKŁEGO**

Właściwość	Jednostka	Zakresy	
		minimum	maksimum
Zawartość estru metylowego kwasów tłuszczowych (FAME) ¹⁾	% (m/m)	96,5	—
Gęstość w temperaturze 15 °C	kg/m ³	860	900
Lepkość w temperaturze 40 °C ²⁾	mm ² /s	3,50	5,00
Temperatura zapłonu	°C	120	—
Zawartość siarki	mg/kg	—	10,0
Pozostałość po koksowaniu (z 10 % pozostałości destylacyjnej) ^{3) 4)}	% (m/m)	—	0,30
Liczba cetanowa		51,0	—
Zawartość popiołu siarczanowego	% (m/m)	—	0,02
Zawartość wody	mg/kg	—	500
Zawartość zanieczyszczeń stałych	mg/kg	—	24
Badanie działania korodującego na miedzi (3 h w temperaturze 50 °C)	stopień korozji	Stopień korozji 1	
Stabilność oksydacyjna w temperaturze 110 °C	h	6,0	—
Liczba kwasowa	mg KOH/g	—	0,50
Liczba jodowa	g jodu/100g	—	120
Zawartość estru metylowego kwasu linolenowego	% (m/m)	—	12,0
Zawartość estrów metylowych kwasów polienowych (zawierających nie mniej niż cztery wiązania podwójne)	% (m/m)	—	1
Zawartość metanolu	% (m/m)	—	0,20
Zawartość monoacylogliceroli	% (m/m)	—	0,80
Zawartość diacylogliceroli	% (m/m)	—	0,20
Zawartość triacylogliceroli	% (m/m)	—	0,20
Zawartość wolnego glicerolu	% (m/m)	—	0,02
Zawartość ogólnego glicerolu	% (m/m)	—	0,25
Zawartość metali grupy I (Na + K)	mg/kg	—	5,0
Zawartość metali grupy II (Ca + Mg)	mg/kg	—	5,0
Zawartość fosforu	mg/kg	—	10,0
Temperatura zablokowania zimnego filtra (CFPP)	°C	—	0 ⁵⁾ -10 ⁶⁾ -20 ⁷⁾

¹⁾ Dopuszcza się także stosowanie dodatków uszlachetniających w celu polepszenia właściwości eksploatacyjnych. Aby zapobiec pogarszaniu się dynamiki pojazdu i zapewnić stabilną pracę układu oczyszczania spalin, zaleca się stosowanie odpowiedniej ilości właściwych dodatków do paliw. Można stosować również inne środki techniczne powodujące takie same skutki.

²⁾ Jeżeli CFPP jest nie wyższa niż -20 °C, lepkość oznaczona w temperaturze -20 °C nie powinna być wyższa niż 48 mm²/s.

³⁾ Graniczna wartość pozostałości po koksowaniu jest określana dla produktu przed dodaniem do niego dodatku podwyższającego liczbę cetanową, jeżeli jest on używany. Jeżeli w finalnym, handlowym paliwie graniczna wartość jest przekroczona, należy sprawdzić wg PN-EN ISO 13759 obecność dodatków zawierających azotany. Jeżeli obecność dodatku podwyższającego liczbę cetanową zostanie w ten sposób stwierdzona, graniczna wartość pozostałości po koksowaniu nie jest wiążąca. Zastosowanie dodatków nie zwalnia producenta paliwa od konieczności dotrzymania wymaganej wartości maksimum 0,30 % (m/m) pozostałości po koksowaniu przed dodaniem dodatków.

⁴⁾ W celu otrzymania 10 % pozostałości po destylacji należy stosować metodę wg ASTM D 1160.

⁵⁾ Dla okresu letniego trwającego od dnia 16 kwietnia do dnia 30 września.

⁶⁾ Dla okresu przejściowego trwającego od dnia 1 marca do dnia 15 kwietnia oraz od dnia 1 października do dnia 15 listopada.

⁷⁾ Dla okresu zimowego trwającego od dnia 16 listopada do końca lutego.

**WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA OLEJU NAPĘDOWEGO ZAWIERAJĄCEGO
20 % ESTRU METYLOWEGO, STOSOWANEGO W POJAZDACH, CIĄGNIKACH
ROLNICZYCH, A TAKŻE MASZYNACH NIEPORUSZAJĄCYCH SIĘ PO DROGACH,
WYPOSAŻONYCH W SILNIKI Z ZAPŁONEM SAMOCZYNNYM
PRZYSTOSOWANE DO SPALANIA TEGO BIOPALIWA CIEKŁEGO**

Właściwość ¹⁾	Jednostka	Zakresy	
		minimum	maksimum
Zawartość estru metylowego kwasów tłuszczowych (FAME) ²⁾	% (V/V)	20 ± 1	
Gęstość w temperaturze 15 °C	kg/m ³	820	860
Zawartość wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych ³⁾		1)	
Lepkość w temperaturze 40 °C	mm ² /s	2,00	4,50
Temperatura zapłonu	°C	powyżej 55	—
Zawartość siarki	mg/kg	—	50,0 ⁴⁾ 10,0 ⁵⁾
Pozostałość po koksowaniu (z 10 % pozostałości destylacyjnej) ⁶⁾	% (m/m)	—	0,30
Pozostałość po spopieleniu	% (m/m)	—	0,01
Liczba cetanowa		51,0	—
Indeks cetanowy		46,0	—
Zawartość wody	mg/kg	—	300
Zawartość zanieczyszczeń stałych	mg/kg	—	24
Badanie działania korodującego na miedzi (3 h w temperaturze 50 °C)	klasa	klasa 1	
Odporność na utlenianie	g/m ³	—	25
Wygląd zewnętrzny		Klarowna ciecz bez wody i osadów	
Liczba kwasowa	mg KOH/g	—	0,2
Smarność, skorygowana średnica śladu zużycia (WS 1,4) w temperaturze 60 °C	µm	—	460
Skład frakcyjny: ^{7), 8)}			
– do 250 °C destyluje	% (V/V)	—	< 65
– do 350 °C destyluje	% (V/V)	85	—
– 95 % (V/V) destyluje do temperatury	°C	—	360
Temperatura zablokowania zimnego filtra (CFPP)	°C	—	0 ⁹⁾ -10 ¹⁰⁾ -20 ¹¹⁾

¹⁾ Olej napędowy wykorzystywany do komponowania powinien spełniać wymagania jakościowe określone w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200). Ester metylowy kwasów tłuszczowych wykorzystywany do komponowania powinien spełniać wymagania jakościowe określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666).

²⁾ Dopuszcza się także stosowanie dodatków uszlachetniających w celu polepszenia właściwości eksploatacyjnych. Aby zapobiec pogarszaniu się dynamiki pojazdu i zapewnić stabilną pracę układu oczyszczania spalin, zaleca się stosowanie odpowiedniej ilości właściwych dodatków do paliw. Można stosować również inne środki techniczne powodujące takie same skutki.

³⁾ Zawartość wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych zdefiniowana jako całkowita zawartość węglowodorów aromatycznych pomniejszona o zawartość węglowodorów monoaromatycznych, oznaczona według normy PN-EN 12916.

⁴⁾ Do dnia 31 grudnia 2008 r.

⁵⁾ Od dnia 1 stycznia 2009 r.

⁶⁾ Graniczna wartość pozostałości po koksowaniu jest określana dla produktu przed dodaniem do niego dodatku podwyższającego liczbę cetanową, jeżeli jest on używany. Jeżeli w finalnym, handlowym paliwie graniczna wartość jest przekroczona, należy sprawdzić wg PN-EN ISO 13759 obecność dodatków zawierających azotany. Jeżeli obecność dodatku podwyższającego liczbę cetanową zostanie w ten sposób stwierdzona, graniczna wartość pozostałości po koksowaniu nie jest wiążąca. Zastosowanie dodatków nie zwalnia producenta paliwa od konieczności dotrzymania wymaganej wartości maksimum 0,30 % (m/m) pozostałości po koksowaniu przed dodaniem dodatków.

⁷⁾ W celu obliczenia indeksu cetanowego, konieczne jest również oznaczenie temperatury oddestylowania 10 %, 50 % i 90 % (V/V).

⁸⁾ Wymagania dotyczące objętości destylatu do 250 °C i do 350 °C są określone zgodnie z Wspólną Taryfą Celną UE.

⁹⁾ Dla okresu letniego trwającego od dnia 16 kwietnia do dnia 30 września.

¹⁰⁾ Dla okresu przejściowego trwającego od dnia 1 marca do dnia 15 kwietnia oraz od dnia 1 października do dnia 15 listopada.

¹¹⁾ Dla okresu zimowego trwającego od dnia 16 listopada do końca lutego.

**WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BENZYN SILNIKOWYCH ZAWIERAJĄCYCH OD 70 %
do 85 % BIOETANOLU STOSOWANYCH W POJAZDACH WYPOSAŻONYCH W SILNIKI
Z ZAPŁONEM ISKROWYM PRZYSTOSOWANE DO SPALANIA TEGO BIOPALIWA
CIEKŁEGO**

Właściwość	Jednostka	Zakresy	
		minimum	maksimum
Badawcza liczba oktanowa, RON:		95,0	—
Motorowa liczba oktanowa, MON:		85,0	—
Zawartość siarki	mg/kg	—	20 ¹⁾ 10 ²⁾
Okres indukcyjny	minuty	360	—
Zawartość żywic obecnych (po przemyciu rozpuszczalnikiem)	mg/100 ml	—	5
Wygląd w temperaturze otoczenia, która nie może być niższa niż 15 °C		czysty i jasny, wolny od zawieszonych i wytrąconych zanieczyszczeń	
Zawartość alkoholi wyższych (C3 – C8)	% (V/V)	—	2,0
Zawartość metanolu	% (V/V)	—	1,0
Zawartość eterów (z 5 lub więcej atomami węgla)	% (V/V)	—	5,2
Zawartość fosforu	mg/l	niewykrywalny	
Zawartość wody	% (V/V)	—	0,3
Zawartość nieorganicznych chlorków	mg/l	—	1
pHe		6,5	9,0
Badanie działania korodującego na miedzi (3 h w temperaturze 50 °C)	stopień korozji	stopień korozji 1	
Zawartość kwasów w przeliczeniu na kwas octowy	% (m/m) (mg/l)	—	0,005 (40)
Zawartość etanolu i alkoholi wyższych	% (V/V)	75 ³⁾ , 70 ⁴⁾ , 70 ⁵⁾	—
Zawartość benzyn silnikowych ^{6), 7)}	% (V/V)	14	22 ³⁾ , 30 ⁴⁾ , 30 ⁵⁾
Prężność par	kPa	35,0 ³⁾ , 50,0 ⁴⁾ , 50,0 ⁵⁾	60,0 ³⁾ , 100,0 ⁴⁾ , 100,0 ⁵⁾
Temperatura końca destylacji	°C	—	210
Pozostałość po destylacji	% (V/V)	—	2

¹⁾ Do dnia 31 grudnia 2008 r.
²⁾ Od dnia 1 stycznia 2009 r.
³⁾ Dla okresu letniego trwającego od dnia 1 maja do dnia 30 września.
⁴⁾ Dla okresu przejściowego trwającego od dnia 1 marca do dnia 30 kwietnia oraz od dnia 1 października do dnia 31 października.
⁵⁾ Dla okresu zimowego trwającego od dnia 1 listopada do końca lutego.
⁶⁾ Benzyny silnikowe wykorzystywane do komponowania powinny spełniać wymagania jakościowe określone w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200). Bioetanol wykorzystywany do komponowania powinien spełniać wymagania jakościowe określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666).
⁷⁾ Zawartość benzyn silnikowych (w procentach) jest określana jako różnica 100 oraz sumy zawartości wody i alkoholi (w procentach).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla Ministra Gospodarki zawartego w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* (Dz. U. Nr 169, poz. 1200), zgodnie z którym minister właściwy do spraw gospodarki określi wymagania jakościowe dla biopaliw ciekłych, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie, wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w stosowaniu biopaliw ciekłych.

Projekt rozporządzenia określa wymagania jakościowe dla następujących biopaliw ciekłych:

- estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo oraz
 - oleju napędowego zawierającego 20 % ww. estru
- stosowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym, przystosowane do spalania tych biopaliw ciekłych, a także
- benzyn silnikowych zawierających od 70 % do 85 % bioetanolu (tzw. E85), stosowanych w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym przystosowane do spalania tego biopaliwa ciekłego.

W chwili obecnej wymagania jakościowe dla biopaliw ciekłych: estrów stanowiących samoistne paliwo oraz oleju napędowego zawierającego 20 % estrów określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. *w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych* (Dz. U. Nr 166, poz. 1182), wydane na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych* (Dz. U. Nr 34, poz. 293, z późn. zm.). Rozporządzenie to, z mocy art. 43 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów określających wymagania jakościowe dla biopaliw ciekłych wydanych na podstawie tejże ustawy.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia zawiera wymagania jakościowe dla estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo oraz dla oleju napędowego zawierającego 20 % w/w estru, identyczne z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. oraz dodatkowo wymagania jakościowe dla biopaliwa E85, których nie zawierało rozporządzenie dotychczas obowiązujące.

Wymagania jakościowe dla estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo zostały określone na podstawie normy PN-EN 14214 *„Paliwa do pojazdów samochodowych – Estry metylowe kwasów tłuszczowych (FAME) do silników o zapłonie samoczynnym (Diesla) – Wymagania i metody badań”*.

Wymagania jakościowe dla oleju napędowego zawierającego 20 % estru metylowego określone zostały na podstawie normy zakładowej ZN-05/MGiP/CN-15 *„Przetwory naftowe – Paliwa do pojazdów – Biodiesel – Wymagania i metody badań”*, opracowanej w Centralnym Laboratorium Naftowym oraz konsultacji z laboratoriami i instytutami naukowymi. Powyższa norma została opracowana na podstawie rezultatów badań prowadzonych przez CLN, a także jest zgodna z postanowieniami norm innych krajów (Czech i Włoch).

W związku ze wzrastającym zainteresowaniem stosowania biopaliwa ciekłego - E85 w Polsce, wywołanym m. in. zwiększeniem oferty przemysłu samochodowego

na pojazdy przystosowane do tego typu paliwa podjęto prace nad określeniem dla niego wymagań jakościowych. Umożliwi to wprowadzenie tego paliwa do powszechnego obrotu w Polsce, poza możliwością stosowania go jedynie w wybranych flotach. Tym samym stworzy korzystniejsze warunki realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 r. w *sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013* (Dz. U. Nr 110, poz. 757), definiowanego jako minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie, liczony według wartości opałowej. Przyczyni się również do aktywizacji terenów rolniczych oraz wpłynie korzystnie na jakość środowiska, ze względu na niższą emisyjność zanieczyszczeń w porównaniu z paliwami konwencjonalnymi.

Wymagania jakościowe dla biopaliwa ciekłego będącego mieszaniną benzyn silnikowych oraz bioetanolu o zawartości od 70 % do 85 % (E85) zostały określone na podstawie dokumentu CEN Workshop Agreement CWA 15293 *Paliwa do pojazdów samochodowych – Etanol E85 – Wymagania i metody badań*. Zgodnie z tym dokumentem określono również w przypadku niektórych parametrów, takich jak: zawartość etanolu, benzyn silnikowych czy prężność par, zróżnicowane wymagania jakościowe dla okresów: letniego, przejściowego oraz zimowego. Dokument ten podając zakres zawartości etanolu od 70 % do 85 %, określa również, że wartość 85 % jest nominalną zawartością etanolu.

Należy stwierdzić równocześnie, że projekt rozporządzenia nie określa wymagań jakościowych dla wszystkich rodzajów biopaliw, o których mowa w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o *systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* odwołującej się do definicji biopaliw ciekłych, zawartej w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych* (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.). Ustawa ta określa szeroki katalog możliwych do stosowania biopaliw ciekłych, implementując w tym zakresie do polskiego prawa przepisy dyrektywy 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w *sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych*, nakazującej wprowadzenie na rynek określonych, minimalnych ilości biopaliw i innych paliw odnawialnych i przedstawiając równocześnie rodzaje biopaliw ciekłych, możliwych do zastosowania w tym celu.

Konsekwencją tego było zatem wyszczególnienie w ustawie o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych* wszystkich zalecanych przez w/w dyrektywę rodzajów biopaliw ciekłych, traktując kwestię określania wymagań jakościowych dla poszczególnych ich rodzajów w sposób perspektywiczny, czyli uznając, że sukcesywnie wydawane będą kolejne rozporządzenia określające szczegółowo wymagania jakościowe dla następnych biopaliw ciekłych, w miarę pojawiania się możliwości i przesłanek ku temu, co jest warunkiem wynikającym z ustawy, czy to w postaci udokumentowanego stanu wiedzy technicznej w tym zakresie, wynikającego z badań tych paliw (np. właściwych norm) czy też doświadczeń w stosowaniu biopaliw ciekłych.

Rozwiązanie takie zastosowano w obowiązującym w chwili obecnej rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. w *sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych*. Zawiera ono wymagania jakościowe jedynie dla dwóch rodzajów biopaliw ciekłych: estrów stanowiących samoistne paliwo oraz dla oleju napędowego zawierającego 20 % estrów, zgodne z istniejącymi normami. Dla innych rodzajów biopaliw ciekłych brak było wiarygodnych dokumentów lub wyników

badań umożliwiających określenie dla nich wymagań jakościowych, umożliwiających tym samym ich wytwarzanie i wprowadzanie do powszechnego obrotu, skutkujące równocześnie, w przypadku ich niespełnienia, sankcjami karnymi.

Podjęcie w Ministerstwie Gospodarki prac nad określeniem wymagań jakościowych dla kolejnego rodzaju biopaliwa ciekłego – E85 było możliwe dzięki wspomnianemu dokumentowi CEN Workshop Agreement CWA 15293, implementowanemu również jako norma krajowa w Szwecji oraz doświadczeniom w stosowaniu biopaliwa o podobnych wymaganiach w Niemczech, Hiszpanii, Szwajcarii i Holandii. Należy dodać, że również Francja, Czechy i Węgry przewidują na swoim obszarze stosowanie biopaliwa E85, o własnościach zgodnych z określonymi w tym dokumencie.

W celu pełnego zrealizowania upoważnienia zawartego w ustawie o *systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* Ministerstwo Gospodarki będzie niezwłocznie podejmować działania polegające na sukcesywnym przygotowywaniu projektów nowych rozporządzeń w przypadku pojawiania się informacji o opracowanych normach określających wymagania jakościowe i stosowaniu nowych rodzajów biopaliw ciekłych, o których mowa w dyrektywie 2003/30/WE i ustawie o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych*. W chwili obecnej wykorzystano taką właśnie sytuację poprzez przygotowanie projektu rozporządzenia zawierającego wymagania jakościowe dla nowego na polskim rynku rodzaju biopaliwa – E85.

Należy stwierdzić równocześnie, że brak jest w chwili obecnej nowych dokumentów, np. norm lub innych dokumentów określających stan wiedzy technicznej wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w stosowaniu biopaliw ciekłych, umożliwiających określenie wymagań jakościowych dla ich innych rodzajów.

Projekt rozporządzenia zawiera również klauzulę wzajemnego uznania, która stanowi, że biopaliwa ciekłe, o których mowa w rozporządzeniu, wyprodukowane lub wprowadzone do obrotu w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, w Turcji albo wyprodukowane w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tych państwach, powinny być dopuszczone do obrotu, pod warunkiem, że przepisy te zapewniają ochronę zdrowia oraz życia ludzi i zwierząt, środowiska, a także interesu konsumentów w stopniu odpowiadającym przepisom niniejszego rozporządzenia. Przepis ten wynika z konieczności eliminowania barier technicznych w handlu. Zgodnie bowiem z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości władze państwa członkowskiego Unii Europejskiej powinny uznawać na swoim terytorium każdy produkt wyprodukowany i wprowadzony do sprzedaży zgodnie z przepisami obowiązującymi w innym państwie członkowskim, dający równoważny stopień ochrony interesów poszczególnych uprawnionych stron.

Zgodnie z artykułem 28 Traktatu WE, zabraniającym ograniczeń ilościowych w imporcie między państwami członkowskimi, jak również wszelkich środków o skutku do nich równoważnym, klauzula wzajemnego uznania odnosi się do państw członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto z artykułu 66 Decyzji Rady Stowarzyszenia WE/Turcja z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie wprowadzenia w życie ostatniego etapu unii celnej (Dz. U. 35 z dnia 13 lutego 1996, str. 1) wynika, że aby nadać moc prawną artykułom 5 do 7 tej decyzji i stosować je do produktów w ramach unii celnej, muszą one być interpretowane zgodnie z odpowiednim orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Zgodnie z powyższym, rozszerzono

zasadę wzajemnego uznania na Turcję. Podobnie, artykuły 11 i 13 Układu Ustanawiającego Europejski Obszar Gospodarczy (EEA) zapewniające stosowanie zasady wolnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi i członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie są państwami członkowskimi, wpłynęły na rozszerzenie klauzuli na te państwa.

Treść klauzuli powoduje, iż nie dopuszcza się do wprowadzenia do obrotu na polskim rynku legalnie wprowadzonych do obrotu w innych państwach członkowskich biopaliw, innych niż estry metylowe stanowiące samoistne paliwo, oleje napędowe zawierające inną niż 20 % zawartość estrów (inne niż tzw. E20) oraz benzyny silnikowe zawierające od 70 % do 85 % bioetanolu.

Należy dodatkowo zaznaczyć, że podobnie sformułowana klauzula, zawarta w obecnie obowiązującym rozporządzeniu z dnia 8 września 2006 r. uzyskała akceptację Komisji oraz państw członkowskich w ramach tzw. notyfikacji technicznej, wynikającej z art. 9 ust. 2 dyrektywy 98/34/WE.

Powodem takiego sformułowania klauzuli wzajemnego uznania był jeden z wymogów, stanowiących podstawę dla zastosowania odstępstwa od zasady swobodnego przepływu towarów, czyli konieczność ochrony konsumentów przed niekontrolowanym wprowadzaniem na rynek polski paliw o wymaganiach jakościowych mogących mieć niekorzystny wpływ na pracę silników lub zdrowie ludzi. W sytuacji gdy polskie prawo (ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o *systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*) stanowi, iż zabrania się m. in. wytwarzania i wprowadzania do obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych, określonych w przepisach wydanych z mocy ustawy, nie jest wskazane dopuszczanie do obrotu paliw (w tym przypadku pochodzących spoza kraju), niespełniających odpowiednich wymagań jakościowych. Trybunał Sprawiedliwości WE wielokrotnie wskazywał, iż konieczne jest, by konsument posiadał pełną wiedzę odnośnie składu produktu i w ten sposób mógł dokonać świadomego wyboru przy jego zakupie.

Biorąc pod uwagę obowiązek ciążyący na państwie członkowskim, zapewnienia konsumentowi informacji o zakupionym przez niego paliwie (w tym o jego składzie), należy zauważyć, iż nie ma technicznej możliwości zapewnienia mu informacji na temat składu i technicznych właściwości każdego rodzaju biopaliwa produkowanego we wszystkich państwach członkowskich, zwłaszcza w sytuacji gdy część państw członkowskich nie wprowadziła żadnych szczegółowych wymagań technicznych dla biopaliw wprowadzanych do obrotu na ich terytorium. Ma to szczególne znaczenie w kontekście faktu, iż nie istnieją w prawodawstwie wspólnotowym żadne ogólne przepisy dotyczące wymagań jakościowych dla biopaliw (poza wymaganiami dla estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo, określonymi w normie PN-EN 14214).

Projekt rozporządzenia z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o *działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Do prac nad projektem rozporządzenia następujące podmioty zgłosiły uwagi w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414):

- PKN Orlen S.A.
- Krajowa Izba Biopaliw,

- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego,
- Związek Pracodawców Branży Paliw Płynnych i Energetycznych,
- Asta Biopal Sp. z o.o.

Projektowane rozporządzenie zawiera przepisy o charakterze technicznym, które nie wynikają bezpośrednio z aktów prawnych Wspólnoty Europejskiej i w związku z tym podlega ono procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej - zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia oraz wskazanie podmiotów objętych regulacją.

Celem rozporządzenia jest określenie wymagań jakościowych dla następujących biopaliw ciekłych: estru metylowego, stanowiącego samoistne paliwo i oleju napędowego zawierającego 20 % ww. estru, stosowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym przystosowane do spalania tych biopaliw oraz benzyn silnikowych zawierających od 70 % do 85 % bioetanolu (tzw. E85), stosowanych w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym przystosowane do spalania tego biopaliwa ciekłego. Umożliwi to wytwarzanie, transportowanie, magazynowanie i wprowadzanie do obrotu oraz gromadzenie w stacjach zakładowych powyższych biopaliw ciekłych. W przypadku biopaliwa E85 przedmiotowe rozporządzenie stworzy warunki, dzięki którym paliwo to będzie mogło być wprowadzane do obrotu na stacjach paliwowych, w przeciwieństwie do sytuacji obecnej, kiedy zgodnie z przepisami może być stosowane jedynie w wybranych flotach pojazdów.

Przepisy rozporządzenia oddziałują bezpośrednio na:

1) wytwórców biokomponentów - estru metylowego, stosowanego jako dodatek do oleju napędowego lub jako samoistne paliwo oraz bioetanolu, stosowanego jako dodatek do benzyn silnikowych,

2) producentów biopaliw ciekłych, stosowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach, wyposażonych w silniki przystosowane do tych biopaliw ciekłych, poprzez ustalenie wymagań jakościowych dla estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo oraz oleju napędowego zawierającego 20 % ww. estru, oraz nowego rodzaju biopaliwa – mieszanki benzyn silnikowych oraz bioetanolu w ilości od 70 % do 85 % (tzw. E85), które mogą być wprowadzane do obrotu na terytorium RP.

Przedmiotowy projekt wpłynie także na użytkowników ww. pojazdów i maszyn, którzy w zależności od stopnia przystosowania silnika do spalania biopaliw, otrzymają większą możliwość wyboru rodzaju biopaliwa ciekłego: estru metylowego stanowiącego samoistne paliwo, oleju napędowego z dodatkiem estru wynoszącym 20 % lub benzyn silnikowych z dodatkiem od 70 % do 85 % bioetanolu.

2. Uzgodnienia i konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia poddany został procedurze konsultacji z następującymi instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami, zainteresowanymi problematyką rynku biopaliw ciekłych, tzn. z:

- 1) Instytutem Nafty i Gazu;
- 2) Instytutem Paliw i Energii Odnawialnej;
- 3) Instytutem Technicznym Wojsk Lotniczych;
- 4) Instytutem Technologii Nafty;
- 5) Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Przemysłu Rafineryjnego;

- 6) Krajową Izbą Biopaliw;
- 7) Krajową Izbą Gospodarczą;
- 8) Krajową Izbą Komunikacji Miejskiej
- 9) Krajową Radą Gorzelnictwa i Produkcji Biopaliw;
- 10) Krajową Radą Izb Rolniczych;
- 11) Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku;
- 12) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 13) Polską Izbą Motoryzacji;
- 14) Polską Izbą Paliw Płynnych;
- 15) Polską Organizacją Przemysłu i Handlu Naftowego;
- 16) Polskim Związkiem Przemysłu Motoryzacyjnego;
- 17) Polskim Stowarzyszeniem Producentów Oleju;
- 18) Stowarzyszeniem „Bioetanol Ekologia Transport”;
- 19) Związkiem Gorzelni Polskich;
- 20) Grupą Lotos S.A.;
- 21) PKN Orlen S.A.;
- 22) Scanią Polska S.A.;
- 23) Federacją Konsumentów.

W wyniku uzgodnień i konsultacji wprowadzono następujące zmiany:

- 1) w załącznikach nr 1, 2, 3, w kolumnach „jednostka” wprowadzono zapis sposobu podawania rodzaju jednostek (masowych lub objętościowych) czcionką pisaną kursywą, w celu uniknięcia niejednoznaczności interpretacyjnych,
- 2) ujednolicono nazewnictwo alkoholi, poprzez wprowadzenia nazw „etanol” i „metanol”, zamiast występujących zamiennie „alkohol etylowy” i „alkohol metylowy”,
- 3) w tabeli załącznika nr 3 zmieniono:
 - a) zapis właściwości odnoszący się do wyglądu, uwzględniając bardziej poprawne sformułowania,
 - b) właściwość „pH” na „pHe”, zgodnie z dokumentem CWA,
 - c) sformułowanie „końcowy punkt wrzenia” na „temperatura końca destylacji”,
 - d) sposób zapisu właściwości „zawartość benzyn silnikowych”, poprzez rozdzielenie na dwie kolumny: minimum i maksimum,
- 4) w § 2 uproszczono zapis klauzuli wzajemnego uznania, poprzez skreślenie wyszczególnienia poszczególnych rodzajów biopaliw ciekłych, których projekt dotyczy i zastąpienie tego fragmentu ogólnym odwołaniem do biopaliw ciekłych wymienionych w § 1,
- 5) w uzasadnieniu wprowadzono wyjaśnienie dotyczące brzmienia zastosowanej w § 2 klauzuli wzajemnego uznania.

Nie uwzględniono natomiast uwag dotyczących:

- 1) zmiany tytułu, poprzez dodanie słowa „niektórych” przed słowem „biopaliw”, ze względu na uniemożliwiający to zapis delegacji ustawowej,
- 2) usunięcia z § 1 zapisów określających zastosowanie poszczególnych rodzajów biopaliw ciekłych, w celu pozostawienia odpowiedniej informacji dla użytkownika,
- 3) wprowadzenia możliwości stosowania dowolnych mieszanek biokomponentów z paliwami ciekłymi, ze względu na brak odpowiednich norm w tym zakresie,
- 4) wprowadzenia zapisów dotyczących wymagań jakościowych dla estrów etylowych, ze względu na brak odpowiednich norm w tym zakresie,
- 5) wprowadzenia w załącznikach zmian jednostek niektórych właściwości, ze względu na konieczność zachowania zgodności z zapisami norm i innych, już obowiązujących aktów prawnych,
- 6) zmiany nazewnictwa „ester metylowy” na „estry metylowe”, ze względu na konieczność zachowania zgodności z zapisami ustawowymi,
- 7) załącznika nr 3 w zakresie:
 - a) zmiany nazwy biopaliwa ciekłego, ze względu na zachowanie zgodności z definicją biopaliw ciekłych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*,
 - b) stworzenia kilku rodzajów biopaliwa E85, o różnej, ale ściśle określonej zawartości etanolu, np. E75, E80, czy E85. Przyjęto, że wymagania jakościowe muszą być zgodne z jedynym dostępnym w chwili obecnej dokumentem (CWA), a rozliczanie do celów akcyzowych dokonywane będzie w oparciu o dokumenty dotyczące konkretnej partii biopaliwa,
 - c) usunięcia nawiasu przy jednostce dotyczącej zawartości kwasów w przeliczeniu na kwas octowy, ze względu na zachowanie zgodności z dokumentem CWA,
 - d) zmiany wartości: zawartości fosforu, zawartości etanolu i alkoholi wyższych dla klasy letniej i zimowej, zawartości benzyn silnikowych dla klasy letniej, prężności par dla okresu zimowego, zawartości siarki, zawartości miedzi, ze względu na zachowanie zgodności z dokumentem CWA,
 - e) określenia maksymalnej zawartości etanolu, ze względu na zachowanie zgodności z dokumentem CWA
 - f) wprowadzenia innej konstrukcji obliczania składu procentowego mieszanki, ze względu na zachowanie zgodności z dokumentem CWA,
 - g) wprowadzenia parametru „gęstość w temperaturze 15°C”, ze względu na jego niewystępowanie w dokumencie CWA.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Określenie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych wiąże się koniecznością oszacowania kosztów analiz laboratoryjnych prowadzonych w ramach *Systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw* - finansowanego z budżetu państwa. Koszty kontroli próbek biopaliw ciekłych, oszacowane dla dwóch rodzajów biopaliw ciekłych, dla których wymagania jakościowe określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. (dotychczas obowiązującym), określono na 1,25 mln zł rocznie. Przy założeniu prowadzenia kontroli nowego rodzaju biopaliwa ciekłego E85 w ilości 100 próbek w ciągu roku i założonym szacunkowym jednostkowym koszcie badania pojedynczej próbki wynoszącym 2000 zł, wzrost kosztów funkcjonowania ustawy wyniesie 200 tys. zł w skali roku, w stosunku do obecnych nakładów związanych z kontrolowaniem jakości biopaliw ciekłych.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Zwiększenie ilości rodzajów wytwarzanych biopaliw ciekłych wpłynie na rozwój działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i magazynowania biokomponentów wykorzystywanych w produkcji biopaliw oraz działalności gospodarczej polegającej na produkcji, handlu hurtowym lub handlu detalicznym biopaliwami na terytorium RP. Przyczyni się również do zwiększenia aktywizacji zawodowej na terenach wiejskich.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Poprzez określenie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych, wejście w życie rozporządzenia przyczyni się do rozwoju działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i magazynowania biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz działalności gospodarczej polegającej na produkcji, handlu hurtowym lub handlu detalicznym biopaliwami na terytorium RP. Pozwoli również na zwiększenie aktywizacji zawodowej na terenach wiejskich.

6. Wpływ regulacji na środowisko.

Realizacja postanowień rozporządzenia przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Stosowanie biopaliw ciekłych prowadzi też do wyraźnego zmniejszenia emisji tlenków siarki, węglowodorów, cząstek stałych oraz sadzy. Szczególnie korzystne dla zdrowia jest zmniejszenie emisji cząstek stałych - składnika spalin o wyjątkowo szkodliwym działaniu.